
Упередження та технології подолання аварійної ситуації у бібліотеці

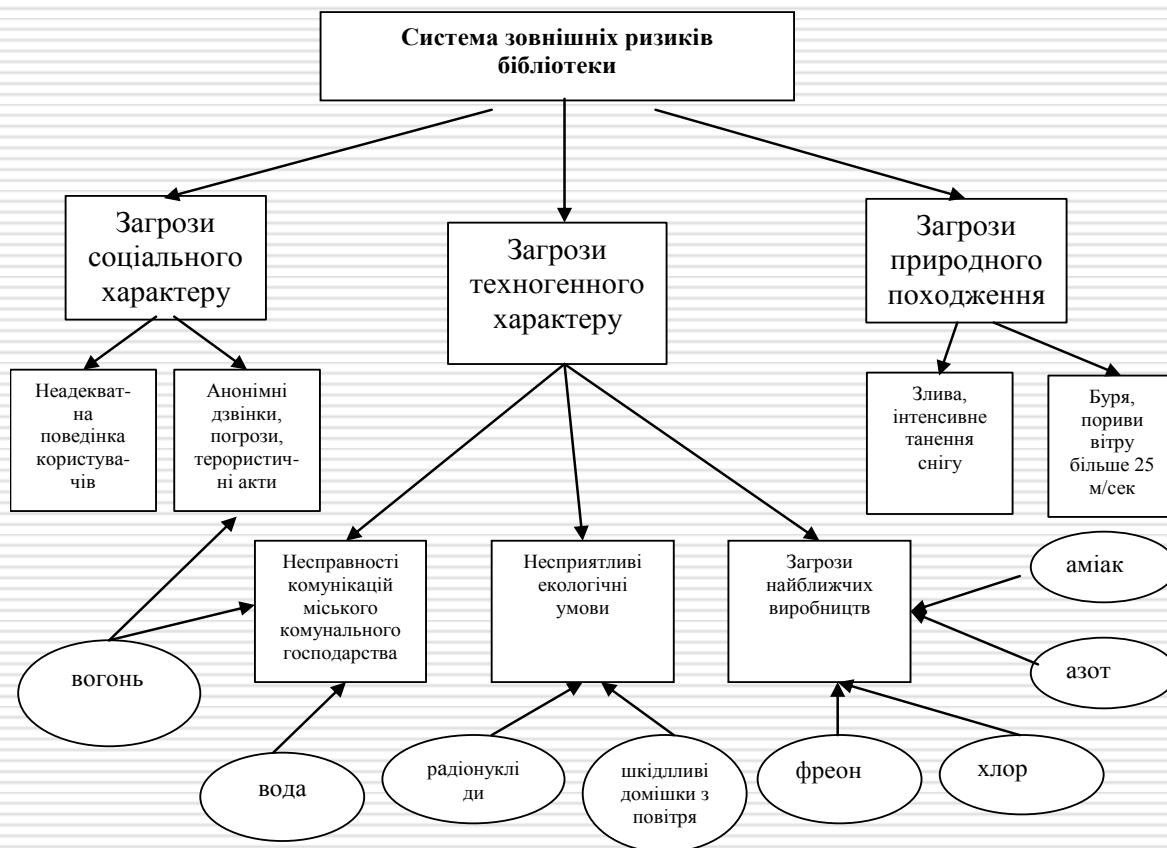
Причини

Найбільш поширеними в світі причинами виникнення аварій слід назвати причини викликані **СТИХІЙНИМ ЛИХОМ** (землетруси, повені, урагани, вулкани, ливні, пісчані бурі, напад біологічних шкідників); **ДІЯЛЬНІСТЮ ЛЮДИНИ** (різні конструктивні недоліки будівлі, аварії на найближчих промислових об'єктах та транспортних магістралях, пошкодження водою через невідповідність водо- та теплопостачання, пожежа, тероризм, військові дії).

Основні передумови безпеки у бібліотеці:

- ❑ упередження (недопущення виникнення) аварії шляхом визначення зовнішніх та внутрішніх ризиків – основна передумова безпеки бібліотечної установи;
 - ❑ готовність до аварії – наявність “Плану подолання аварії” у бібліотеці;
 - ❑ організаційні заходи для ефективного виконання “Плану подолання аварії”;
 - ❑ умови оптимального відновлення нормального режиму роботи у поставарійний період.
-

Типова схема для створення власної системи зовнішніх ризиків бібліотеки

Конкретизація схеми дії активних негативних чинників у бібліотеці:

- ❑ зволоження та/або забруднення приміщень і документів;
 - ❑ механічне (фізичне) руйнування будівлі, документів, устаткування та обладнання;
 - ❑ забруднення повітря книгосховищ, основних та допоміжних приміщень бібліотеки оксидами азоту, хлором, аміаком, фреоном чи іншими шкідливими хімічними речовинами.
-

Конкретизація внутрішніх ризиків бібліотечної установи.

Зважаючи на значну кількість причин виникнення аварій та руйнівних факторів та з урахуванням особливостей будівлі бібліотеки, поверху розташування, специфіки фондів тощо найбільш поширеними внутрішніми ризиками вважаються

ВОГОНЬ та **ВОДА**.

**“План подолання аварійної
ситуації” як запорука
готовності бібліотеки до дій
в екстремальних умовах**
Зразок загальної схеми плану надається у
додатку до міждержавного стандарту на
консервацію документів (ГОСТ 7.50-2002.
“Консервация документов. Общие
требования.”)
Додаток В – рекомендований

Дії персоналу бібліотеки в залежності від характеру надзвичайної ситуації:

- ❑ дії під час виникнення пожежі;
 - ❑ дії під час загроз природного походження (повінь, гроза, ураган, шторм та ін.);
 - ❑ евакуація співробітників та читачів;
 - ❑ дії під час техногенних аварій – аварії комунальних мереж, викид небезпечних речовин;
 - ❑ дії при загрозах соціального характеру - терористичний акт, анонімні дзвінки, погрози.
-

Технологічні аспекти визначення пріоритетів при виконанні рятувальних робіт:

- ❑ наявність та місцезнаходження документів, що становлять історико-культурну значущість;
 - ❑ тип матеріальної основи: вид паперу крейдований (пігментований), пергамен, шкіра;
 - ❑ недопущення появи та розвитку біологічного руйнівного фактору – мікроорганізмів (бактерій, актиноміцетів, мікроміцетів, шкідливих комах, гризунів);
 - ❑ необхідність тимчасової консервації
-

Основні напрямки діяльності в бібліотеці у поставарійний період

- ❑ стабілізація приміщень та фондів;
 - ❑ косметичний, поставарійний локальний або капітальний ремонт;
 - ❑ повернення потерпілих документів – реставрація, виготовлення нових оправ, фазова консервація;
 - ❑ поставарійний моніторинг приміщень та фондів (біологічний моніторинг)
-

Оперативна інформація

- ☐ безпека людей;
 - ☐ штаб з подолання аварії;
 - ☐ план подолання аварії;
 - ☐ список пріоритетів;
 - ☐ інструктаж учасників ліквідації наслідків аварії;
 - ☐ відновлювальні операції;
 - ☐ поставарійний та ретельний моніторинг
-

Дякую за увагу!

**Затока Л.П., науковий
співробітник**

Центр консервації і реставрації
Національної бібліотеки України
імені В.І. Вернадського
(044) 235-50-13; 063-415-50-25

E-mail
lubsat@ukr.net
